

„SLOVENEČ“ velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180.—
za pol leta . . . . . 90.—
za četrt leta . . . . . 45.—
za en mesec . . . . . 15.—
Kazenski strošek celoletno K 240.—
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 30.—
za en mesec . . . . . 3.—

SLOVENEČ

Inserati:
Kazenski strošek celoletno (50 mm
široka in 3 mm visoka) . . . . .
za enkrat . . . . . po K 400.—
uredni razglas, postava
itd. . . . . po K 50.—
Pri večjem naročilu popusti
Najmanjši oglaš 50/50 mm K 200.—
Izdaja vsak dan izvenredno po
nedeljek in dan po praznikih
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Bokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne krate,
Ljubljanske št. 650 na naročnino in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herz. 7583.

Jasna beseda.

Ko je prišla vest, da je občinski volivni red za Slovenijo potrjen, je nastal v liberalnih in socialističnih krogih oster odpor proti njemu. Boj so vodili v časopisju, intrige so začeli v ministrstvu. Ni nam na tem, da bi iskali po taktično političnih razlogih, ki so vodili nekdanje javne in sedanje sramežljivo prikritje prijatelje v skupno bojno vrsto. Konstatirali smo svoj čas, da je z občinskimi volivnim redom za Slovenijo, kakor ga je sklenila prejšnja vlada, dobilo pravno veljavo načelo, za katero se bore vse v resnici demokratične stranke. Zmagalo je načelo vsesplošne volivne pravice brez ozira na spol in stan. Brez dvoma to je pridobitev, ki bi jo morale pozdraviti vse demokratično čuteče stranke. Novi volivni red vsebuje proporc, ki je tudi po celem svetu obveljal. Novost tudi ni, če vpeljuje volivno dolžnost. Že v prejšnjih volivnih redih smo jo imeli, tudi sedaj so jo marsikje vpeljali. Volivna dolžnost je le nujna posledica vsesplošne ljudske pravice na sodoščanju v samopravnih organizmih. Demokracija daje ljudstvu pravico, da uveljavlja svojo voljo v občini, pokrajini, državi. Ali ni nujna dolžnost, da ljudstvo to svojo pravico v resnici tudi izvršuje? Pravica sodoščanja ni dana samo enemu ali drugemu, enemu sloju ali stanu, ampak ljudstvu kot takemu in vsakemu poedincu. V interesu javnosti je, da vsi to pravico, ki jim jo je javnost pravno dala, tudi izvršujejo. Če naj ljudska volja odločuje, potem naj odločuje volja vseh polnoletnih državljanov. To je socialno pravično in postulat demokracije. Ugovor ne velja, češ, da me k izvrševanju mojih pravic ne more nihče siliti, svobodno mi je, da jih uporabljam ali ne uporabljam. Tu ne gre za zgolj mojo osebno pravico, ki zadeva samo mene in jo imam le kot zasebnik. To pravico mi je dala družba v zavesti, da sem socialno bitje, ki je s tisoč nitmi privezano na družbo, in da to pravico uporabljam kot socialno dolžnost. Brez te socialne dolžnosti ni demokracije. Čim bolj se ljudstvo te svoje socialne pravice in dolžnosti zaveda, tem zrelejša je demokracija. Zato ima družba brez dvoma tudi pravico, da zahteva v korist javnosti in da pride misel ljudske vlade tem jasnejše do veljave, izvrševanje te socialne dolžnosti.

Na teh velikih demokratičnih načelih je zasnovan volivni red za Slovenijo. Naj pišejo dnevna glasila karkoli hočejo, naj očitajo stvariteljem tega volivnega reda katerekoli postranske motive in nakane,

dejstvo je in ostane, da je ostvaril velika načela demokracije. In za načela gre. Naj povedo zastopniki nasprotnih strank jasno in javno, ali je občinski volivni red načelno zgrešen in nesprejemljiv. Katera so tista načela? Mar splošna ženska volivna pravica. Ta je v volivnem redu temeljna točka. Naj vzamejo gospodje od nasprotni strani na znanje, da mi v tej temeljni točki ne odnehamo niti za las. Splošna ženska volivna pravica je zakon in tudi ostane. Zdi se nam potrebno ob tej priliki poudariti tudi to, da je zmaga ženske volivne pravice za občinske zastope le predstopnja za splošno žensko volivno pravico v vse zastope. Radi bi vedeli, katera stranka, ki si pridevuje naslov demokratizma, bo imela žalostni pogum, da bi majala na tej demokratični pridobitvi. Enkrat ste se predzrili ustvarjati privilegije za meščansko ženstvo, ločiti ženstvo v dva tabora — »izobražene« in »neizobražene« — pa to je bilo. To je bilo strankarstvo, za ta ukrep so bili merodajni zgolj strankarsko-politični razlogi. SLS je izvajala zmago načelu. Ni izjem, vsi so enaki. Tega ne boste spravili več iz sveta. Mi odklanjamo v tem oziru vsako revizijo.

Iz Beograda poročajo danes listi, da hoče demokratska zajednica izsiliti revizijo našega občinskega volivnega reda. Mi smo o tem poizkusu naših demokratov dovolj jasno povedali svojo sodbo. Če so imeli demokrate pogum, da so na Hrvatskem uveljavili strankarsko prikrojen volivni red, ki vsebuje naravnost nedemokratična načela, nam bodo morali gospodje demokrate že dovoliti, če imamo mi pogum, da se postavimo za najmodernejša demokratska načela. Kdo bi nam mogel zameriti? Kdo očitati strankarstvo, če bomo mi demokrate? Žalostno je pa dejstvo, da se dobe stranke, ki intrigirajo iz sebičnih namenov za kulisami, v javnosti se pa ne upajo nastopiti z jasnimi čelom. Da pobijajo zgoraj omenjena načela in jih skušajo izriniti iz naredbe, je jasno, kajti vse druge točke so skoraj dobesedno vzete iz načrta, kakor ga je predlagal dr. Žerjav ministrstvu v potrditev. To si moramo dobro zapomniti. Pride čas, ko jih bo treba na to spomniti.

Kljub vsem intrigam ne moremo več čakati na objavljenje občinskega volivnega reda. Zahtevamo od vlade, da ga uradno razglasi. Ministrski svet ga je potrdil, regent ga je podpisal, torej je pravnomočno. Če demokratom sveži duh demokratizma, ki veže iz njega, ne prija, so oni potrebni revizije, ne pa občinski volivni red.

Kako zaobrniti današnji časovni tok?

»Krščansko žensko društvo« je priredilo dne 4. t. m. v Ljudskem domu vkljub slabemu vremenu dobro obiskano javno predavanje. Predsednica društva gospa Helena inž. Remčeva je s toplimi besedami pozdravila poslušalstvo in podala nato besedo predavatelju, gosp. dr. Mihaelu Opeka, ki je v svojem enournem predavanju razvijal sledeče misli:

Težki so današnji časi glede na materialno pomanjkanje — a še težji glede na moralno izkvarjeno ozračje, v katerem živimo. Vojska — kdo pa drugi! je naravnala časovni tok v pogubno strugo splošne in vsestranske korupcije in zelo se je bati, da se naše barke, ki drve s tem tokom dalje, vse skupaj razbijejo in potope. Ali pa je treba strugo zasuti in tok zaobrniti v drugo smer. V katero?

Vojska je uničila kulturo; le-to bo treba spet nazaj pridobiti. Kultura pa je več vrst: materialna, idealna, etična. Etična ali moralna (npravna, srčna) je tista kultura, ki da človeku to, da je dober človek. To kulturo moramo pred vsem obnoviti v posameznikih, v narodu, v človeštvu! Mi moramo, ko preobrazujemo po vojski lice zemlji, pred vsem zopet trdno zabiti v tla človeške družbe temelje moralne dobrote! To je klic, ki zveni danes z več nego ene strani. Vsi resnobni ljudje oznanjajo redintegracijo etike, prave srčne kulture. — Prave srčne kulture pa ni brez Boga, brez religije. Moti se moderna veda, ki hoče vso etiko iztrgati iz verskih spon s tem, da izločuje iz nje vse, kar je nadsvetovnega, nadnaravnega, božjega. Verski pouk se ne da nadomestiti s poukom o »neodvisni morali, ki ne zavisi od te ali one vere, ampak korenini v človeški vesti«... Zakaj le v veri so zatrdno — kakor jih človeški razum sam od sebe ne more spoznati — razodete najvišje ideje resnice, dobrote in lepote: zato pa tudi le iz vere, kakor iz čistega studenca, varno potekajo vis veliki etični zakoni. In vse velike moralne dolžnosti imajo le v religiji trdno in stalno zaslombo; zakaj dolžnost vsebuje ideje moralne obveznosti — le-te pa ni, če ni Boga in vere vanj. — V verskih resnicah imamo studenec praktično-varnih, gotovih načel za npravno vzgojo, pravi P. Gillet; izkušnja dvajsetih stoletij je pretemeljito dokazala, da je v teh načelih svetloba in trdnost diamanta. Na nas je, da se v tej svetlobi orientiramo in z zaupanjem

na to trdnost svoje dejanje uravnavamo.

Zato je treba — če hočemo prav zaobrniti sedanji tok časa — dvigniti v človeštvu etična, to se pravi versko, krščansko kulturo! Treba je dati sedanjemu rodu zopet religiozne etike, versko-npravne, krščanske vzgoje! Treba je nazaj k religiji, k Bogu!

To prepričanje se glasno širi v najinteligentnejših in najvišjih krogih po Anglijskem, v Belgiji, v Franciji, v Nemčiji. Izpod teže časov se dviga spoznanje: Religija, krščanska morala — mora postati zopet geslo! To je odrešenje: Krščanski nauk s svojo trdno sankcijo, s svojimi močnimi milostmi, s svojimi velikimi krepostnimi zgledi, s svojim večnim Izvorom in Ciljem.

Za vse potrebe in boleznine časa ima krščanstvo pomoči in zanesljivega zdravnika. Hočemo streti glavo duhu prevratnosti in prekucustvu? Učimo, globoko vcepilajmo krščanski nauk o oblasti in pokorščini, ki smo jo oblasti dolžni. — Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga... Nobena druga etika ne stavi solidnejših temeljev državnemu obstoju in redu nego ta. — Hočete obglaviti brezobzirno kapitalistično izkoriščanje dela in delavskih slojev? Prešinite svet s krščanskimi pojmi o delu in delavstvu! V nobenem drugem nauku nima več zaščite svetost dela in čast ter veljava delavčeva. — Hočete odbiti glavo ostudnemu verižništvu in odevstvu, zatiranju revežev, vdov in sirot? Presunite srca s svetopisemsko zgodbo o bogatinu in ubogem Lazarju, vtisnite dušam paraboło o možu, ki si je nagrabil vsega, kar je pozelelo srce, in je dejal svoji duši: Duša, zdaj se veseli in uživa! Bog pa je rekel: Neumnež! še to noč bom tirjal tvojo dušo, in kar si nagrabil, čigavo bo?... Pripovedujte, kličite, da gre lažje velblod skoz šivankino uho nego v nebesa bogatin, ki bogopozaben zametuje tudi reveža... Kje je več resnobne sile zoper kuho socialne brezsrčnosti? — Hočete obvarovati mladi rod, zlasti možke, pred strupom venerične kače in tako posušiti več nego dve tretjini močvirja na svetu? Dajte mlademu možkemu rodu še kaj drugega nego samo tisto zunanjo počesanost in uglajenost: dajte mu krščanskega spoštovanja do žene! Učite ga, kakor je učil škof Faulhaker kot univerzitetni profesor svoje akademike: Vi mladi prijatelji, je dejal, vi morate na vsako žensko bitje, pa naj je tudi natakarka ali služkinja, prenesti nekaj tistega spoštova-

LISTEK.

„Sveta Rusija“.

Misli o zbliznanju ruske in katoliške cerkve.

(Dalje.)

V oktobru leta 1918 se je Terseglav preselil v Jekaterinburg, kjer se je prve mesece posvetil jugoslovanski organizaciji pod okriljem češko-slovaške armade. Ko pa je v januarju prestopil v rusko vojno službo, je zopet vse sile posvetil delu seznanjanja ruskih krogov s katoliško cerkvijo in njenimi organizacijami v javnem življenju ter sondiranju terena za zbliznanje obeh cerkv. Razen z lajškimi krogi je stopil precej tudi v stik z duhovščino, kjer je našel zopet enega delavnega krščansko-socialno mislečega človeka o. Ignatijeva, člana moskovskega cerkvenega zbora in učitelja veronauka v Jekaterinburgu. Ta se je posebej zanimal za reformo duhovske vzgoje v pravoslavni cerkvi in prosil Terseglava, da mu napravi na podlagi svojih izkušenj v katoliških semeniščah tozadeven projekt. Projekt je tudi izdelal, seveda samo po spominu, ker ni imel na razpolago nobenih tiskanih virov.

Malo pred mojim odhodom iz Jekaterinburga se je seznanil tudi s škofom Grigorijem jekaterinburškim, ki se je tudi živo zanimal za vprašanje zbliznanja cerkv. V tem smislu je imel Terseglav

več razgovorov z njim in nekaterimi drugimi vplivnimi duhovniki v Jekaterinburgu; njegove misli o možnosti in potrebi vsaj zbliznanja, če se za enkrat ne da doseči združitve, so našle rodovitna tla, posebno pa njegovi praktični predlogi, kako priti k zaželenemu cilju skupnega kulturnega fronta obeh cerkv. Pod udarci boljševizma je ruska duhovščina postala dostopna tem idejam in lahko se reče, da je razgovor kulturnega zbliznanja in vzajemne opore v skupnih težavnih vprašanjih, ki ogrožajo enako vseh krščanski svet, pravoslavni in katoliški, v Sibiriji danes na dnevnem redu. Tudi nadškof omski Silvester, vodja ruske cerkve v Sibiriji, je ogret za to misel. Zato so Terseglavovi somišljeniki s škofom Grigorijem vred mislili, da je prišel čas, da se to vprašanje podreza na oficialnem mestu. Svetovali so torej Terseglavu, naj sestavi tozadevno spomenico in naj jo predloži omenjeni upravi v pretres. To spomenico je Terseglav predložil; kakšna je bila njena usoda in učinek, mi ni znano, ker sem mejtem zapustil ruska tla.

Spomenica

škofom, duhovnikom in lajkom Višje Pravoslavne Cerkve v osvobojeni Rusiji

v Omsku.

Ker me vodi iskrena želja koristiti delu zbliznanja in pomirjenja rimsko-katoliške cerkve z vzhodnimi pravoslavni cerkvami v dobro krščanske civilizacije, sem se osmelil jaz podpisani jugoslovanski katoliški publicist predložiti škofom,

duhovnikom in lajkom, članom Vzhodne Cerkve Uprave v onem delu Rusije, ki je osvobojen od sovjetske oblasti, svoje nazore o tem za vesoljni krščanski svet najvažnejšem vprašanju, ki sem jih pridobil po izučanju cerkvenega položaja v Rusiji.

Razdelitev krščanskega sveta na dve veji, zapadno in vzhodno, je bila posledica raznih nazorov o nalogah krščanstva in o stališču cerkve v državljanskem svetovnem redu, ki so se že z zgodnjega začetka skrivali v naročju verske zavesti stare cerkve. Na Vzhodu se je v duhu starohelenskega svetovnega nazora polagoma ukoreninil princip državne suverenitete za vse panoge kulturnega življenja in tudi za njegove religiozne pojave v cerkvenem organizmu; na zapadu pa je polagoma prevladal nazor o cerkvi kot o vrhovni ustanovi, ki naj vodi človeštvo celo v najbolj čisto svetskih rečeh in oblikah javnega življenja. Iz tega manj dogmatskega kot zgodovinskega vidika moramo gledati tudi na vprašanje poglavarstva rimskega škofa, češar osrednje značenje in brezpogojna avtoriteta sta se vedno bolj pokazovala in vedno jasneje razvijala med zapadnimi narodi katoliške cerkve, ki se je sredi samovolje fevdalizma in uničujočega navala raznih herezij zavzela za ureditev družabnega kaosa, oplenitev običajev in krščansko vzgojo polbarbarske Evrope. Ostali dogmatski razločki med obema cerkvama nimajo bistvene važnosti ker so le posledica kulturnega in političnega raskola v cerkvi, in če jim pripri-

sujejo važnost to le radi dialektike razgretih bogoslovcev. Glavno je, da glede razumevanja odrešilnega dela Kristusovega med obema cerkvama ne samo ni nobene razlike v besedni obliki dogmatskega besedila, ampak obe na ven predstavljata en solidaren krščanski svetovni nazor.

Velika svetovna vojna, ki je do temeljev omajala celo poslopje človeške kulture, je med drugim podrla tudi steno, ki se je dvigala med vzhodnim in zapadnim krščanskim svetom. Narodno sovraštvo razvneš se do najvišje stopinje med plemeni, ki so pozabila nauke Odrešenika, ki je oduhotvoril vse meso in združil v svojem mističnem telesu vse narode, je najnaravnnejše privedlo človeštvo do tega, da bi zopet iskalo medsebojno zbliznanje in ustvarilo temelji za nekako mednarodno bratstvo, ki nekoliko spominja na misel krščanskega univerzalizma. Zato je bilo lahko pričakovati, da bosta tudi obe cerkvi, katerih naloga je sedaj poglobiti to bratstvo in ga utemeljiti na nadnaravnih načelih, začutili potrebo medsebojne pomoči, spomnili se svojega prvotnega edinstva in spoznali škodo, ki jo je njihov razkol prinesel civilizaciji vsega človeštva ter zaželeli združiti svoje organizatorične sile s tem, da postaneta oni za preustrojstvo, izpopolnitev in smer za posamezno dušo in celo državljansko družbo životvorni studenec božje milosti, kateri bi imela biti Kristusova cerkev po samem svojem bistvu in naznačtvi.

(Dalje.)

nja, s katerim upirate oči v svojo lastno mater in v Mater Odrašenikovo!...

In tako pojdite dalje po časovnih potrebah in boleznih! Če je krščanstvo enkrat preobrazilo svet, kako da ga ne bi zopet in zopet!... Treba je le k luči, da bo svetlo; treba je le k ognju, da bo toplo; treba je le nagniti se in piti iz studenca, da bo utolažena žeja po miru, sreči in socialni blaginji. —

Zato krščanstva v duše! Vsi sadimo, cepimo, gojimo! Vsi: duhovniki in laiki, cerkev in šola, katehetje in učitelji, šola in dom, očetje in matere, po deželi in po mestih — vsi in vse: leca in ljudski oder, gledišče in kinematograf, katekizem in knjiga o znanosti in umetnosti — vse paj povdarja, pogloblja, utrjuje versko misel, versko zavest, versko vzgojo, versko življenje!

Treba je zopet prekrasiti v s c plati naroda z odresilno krščansko kulturo. Zato pa je treba pri mladini. Zato pozor, zlasti vi vzgojitelji! Vi polagate v zemljo mladih duš jasno ali temno bodočnost naroda: kakor polaga ratar v rano pomlad kalil vesele ali žalostne jeseni. Če hočete prav zaokreniti sedanji razdirajoči tok časa — ravajte ga v strugo krščanske kulture, krščanske morale!...

Poslušalci so predavanju sledili s pozornim zanimanjem. Upamo, da bo skušalo »Krščansko žensko društvo« s podobnimi večeri vreti še večkrat kaj živega semena v plodne brazde! —

Za zboljšanje gospodarskega stanja železničarjev.

LDU Beograd, 4. junija. (Uradno.) — Posebni odposlanci ministrstva za promet so obiskali prejšnji teden vse železniške konsumne zadrage v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, razen skladišč in razpošiljalnice perutnine v Sarajevu. Odposlanci so ugotovili, da železniška konsumna zadruga v Beogradu sploh nima najpotrebnejših živil, kakor moke in masti, medtem ko zadruga v Sarajevu, Osijeku in Zagrebu nimajo teh živil v zadostni meri. Moka se v vseh skladiščih prodaja kg po 15 kron. Železniško oseboje prenaša le težko to ceno, tako da se je poslednje dni dostikrat dogodilo, da so morali nižji uslužbenci in delavci že prevzeto moko, dasi jim je bila nujno potrebna, vrniti z motivacijo, da jo ne morejo plačati s svojimi dohodki. Da železniške zadrage ne odgovarjajo svojemu namenu, je glavni vzrok v tem, ker ne razpolagajo z velikim prometnim kapitalom, ki bi odgovarjal tržnim cenam živil, in verjetno je, da se morajo vzroki iskati tudi v tem, da mnoge uprave ne odgovarjajo najvažnejšim svojim nalogam. Zaradi tega je ministrstvo za promet odredilo, da na eni strani postavi vse železniške zadrage pod državno upravo in nadzorstvo, na drugi strani pa, da se v dobro ustanovljenim zadrugam, ki naj skrbje za preskrbo 200.000 ljudi, dovoli brezobrestno posojilo, ki se bo vračevalo, ko nastanejo normalne razmere, naknadno v mesečnih obrokih, ki bodo enaki za vse železničarske osebe, pod pogojem da to odplačevanje ne bo na škodo nekaterih železniških konsumnih zadrug. Ker je moka najpotrebnejša hrana, ki ima danes še vsled raznih vplivov visoko ceno, ki jo železniško oseboje le težko prenaša, in ker ni pričakovati, da bi te cene v doglednem času padle, je bilo ministrstvo za promet primorano odrediti, da bodo njeni organi še letos nakupovali živila in po potrebi izdajali konsumnim zadrugam. Razume se samoposebi, da to ne bo ostalo brez vpliva na tržne cene. Ministrstvo bo nabavljalo za železniško oseboje ne le hrano, temveč tudi obleko, obutev, kurjavo in petrolej. Vse te korake podvzema ministrstvo za promet, da zboljša gospodarsko stanje železniškega oseboja, čigar večina je kmetskega rodu in da tako izbije iz rok edino sredstvo nekaterim agitatorjem pri zasledovanju njihovih ciljev.

Ministrstvo za promet: Dr. Ant. Korošec.

Mažarska.

Proglas vlade.

LDU Budimpešta, 4. junija. (Dun. KU) Ogrski korespondenčni urad poroča: Danes plakatirani poziv, ki ga je podpisal ministrski predsednik, pravi: Bodočnost naroda zahteva v teh težkih časih predvsem ohranitev zakonitosti, pravnega reda in javne varnosti. Sveta dolžnost vsakega pravega domoljuba je, podpirati z vso poštenostjo namene vlade. Veleizdaje zagreši proti domovini, kdor bi te dolžnosti ne izpolnil. Vedno se še dobe nepatriotični elementi, ki skušajo iz hudobnosti ali zaslepljenosti izpodkopati javni red in varnost. Proti tem objalovanjem vrednim pojavom je vlada sklenila, da bo postopala v zmislu svoječasno proglašene prekega sode za brezobzirno strogostjo. Policija in vojaštvo bosta z brahijalno silo nastopila proti kršenju javnega reda.

Narodna skupščina.

LDU Budimpešta, 5. junija. (Dun. KU) - OKU) Pred prehodom na dnevni red je povzel besedo poslanec Heng (krščanski nacionalce) in je izjavil: V zadnjem času so se razširjale govorice, da se narodna skupščina razpusti, da se posamezni člani vlade pozapro in da se vzpostavi vojaška diktatura. V te govorice so pritegnili tudi osebo državnega upravitelja. Narodna skupščina mora proti temu protestirati. (Zivahno pritrdjevanje.) Ministrski predsednik Sunoni Semadan je izjavil: Moram zagotoviti narodno skupščino, da ni niti državnemu upravitelju niti vladi niti kakemu drugemu odgovornemu činitelju tudi v sanjah prišlo kdaj na misel, da bi s kršitvijo ustave ali s pučem hotel slabiti delokrog ali eksistenco narodne skupščine. Vsi tisti, ki imajo vpliv na vodstvo poslovanja, gotovo nimajo nobenega vzroka za to, in tudi ne mislijo, da bi delovali nasproti ustavi. Prosim torej narodno skupščino, da zavrne takšno govorico in da ga ocenjuje po njegovi pravi vrednosti.

Politične novice.

Podporni stebri kapitalizma so se zopet oglašali. Ne govorijo sicer o g. Drufkvi, ne o tisoč vagonih lesa, ne o lirah in takih stvarih, pač pa so se docela omrežili v košate gozdove kneza Auersperga. Ti gozdovi jim ne dajo miru. »Napreje« je izumil nove teorije eksploatacije, ki bi sicer raznim židovskim kapitalistom koristile, škodovala pa enako državi kakor ljudstvu. »Napreje« se zavzema, da bi prevzela izsekavanje Auerspergovih gozdov država sama. Država je že sedaj lastnica obširnih gozdnih kompleksov, pa jih ne izkorišča sama, ampak jih oddaja v eksploatacijo drugim. Ze ve, zakaj. Kar vzame država v svojo upravo, prinaša gotov deficit. V Drvaru je donosalo podjetje znane Steinhessu velike dobičke. Ko je pa država prevzela 90% delnic in upravo podjetja, je imela prvo leto 20 milijonov deficita. Brez dvoma se je to zgodilo pod izvršnim vodstvom strokovnjakov, ki jih daje »Napreje« državi na razpolago. Če bi bili Auerspergov gozdovi oddani na javni dražbi in ne bi sklenil pogodbe Auerspergsam, bi ti gozdovi prešli najbrže v roke židovskega kapitala, ki se danes tako vneto peha za naše šume. To bi seveda po »ljudskem« Napreju zelo služilo ljudstvu. Ljudstvo bi gledalo, kako bi pridno sekali in izvažali, v svoje izkoriščanje pa ne bi dobilo niti hoda. Bilo bi zasluženo tujemu kapitalu, od domačih šum pa ne bi imelo druge mrvice, kakor da bi v potu svojega obraza garalo za druge. Za take razmere pletira ljudski »priatelj« Napreje. Po sedanji pogodbi pa je ustrezno vsem ljudskim zahtevam, vse ljudstvo, organizirano v zadrugah, je z njo zadovoljno. Jasno je pa, da častivredni »Napreje« s tem ne more biti zadovoljen.

Narodno predstavništvo. — LDU Beograd, 4. junija. 95. redni sestanek začasnega narodnega predstavništva je otvoril podpredsednik dr. Ribar ob pol 6. popoldne. Po dovršenih formalnostih je bila izvedena razdelitev v sekcije, nakar je podpredsednik dr. Ribar zaključil sejo ob pol 7. in odredil prihodnjo za ponedeljek ob 4. popoldne s istim dnevnim redom.

Voditelji kočevskih komunistov so se nedavno tega vrnili zmagoslavno iz zaporov v Novem mestu. Pripovedujejo, da so prosti in brez vsake kazni ter da so bili tudi dosedaj zaprti čisto po nedolžnem ter da so se zato pritožili na vlado. Res smo radovedni, ali jih je vlada oprostila političnih kazni? Zelo bi bili hvaležni vladi, ako bi nam kočevskim Slovincem to pojasnila na kakoršenkoli način. Kajti če so taki državni nevarni elementi res brez vsake kazni, potem nam bi moralo pač izginiti vsako zaupanje v oblasti. — Zopet arogantno nastopajo po mestu, pripovedujejo natančno dan, kdaj bodo odšli vojaki, ter da bodo spet pričeli, a sedaj na drug način, a mirovali da ne bodo. Po drugi strani pa sami in njihovi priganjaci lažejo, da niso koncem aprila nameravali ničesar hudega itd. kakor so naučeni vsi do zadnjega: če si storil, laži. Poizkušajo dobiti tudi vojaštvo zase, s tem, da vojske Slovence ščuvajo zoper Srbe.

Kaj pravijo komunisti? V organu hrvaških komunistov, ki se imenuje »Istina« pišejo o problemih socialne revolucije v Jugoslaviji in odkrito priznavajo, da je teka revolucija pri nas za sedaj nemogoča, ker je Jugoslavija zemlja malih posestnikov. Zato se mora ideja revolucije prepustiti počasnejšemu razvoju, kot bi nekateri komunisti ravno hoteli. — Ali je komuniste prepričal o tem zadnji ponesrečeni maneuver?

Ribarčeva skupina. Dopisnik »Narodne Politike« je imel pogovor s članom Ribarčeve skupine. Iz izjav je jasno, da zavzema ta skupina centralistično stališče; ona je nasprotna razdelitvi države v široke pokrajine, ampak hoče, da se država enakomerno razdeli v okraje in občine in da mora imeti osrednja oblast vse niti državne uprave v svojih rokah.

Poljski konzul v Zagrebu, Zdislav Szczepanski, je došel na svoje mesto.

Avstrijska sovjetska armada. Milnola soboto je izšla službena pragmatika za vojaške svete v novi avstrijski armadi. Vojaški sveti so dodeljeni vsem komandam od stotnije do državnega tajništva za vojsko. V vsakem polku bo nasproti 58 častnikom stalo 51 vojaških svetnikov. V celni armadi bodo šteli vojaški sveti 960 članov in pride na vsakeh 28 mož po en svetnik. Vsi vojaški svetniki bodo opreženi vsake službe, imeli bodo na razpolago lastne pisarniške prostore, smeli bodo brezplačno potovati, brzojavljati in telefonirati. Razen tega jim je zagotovljena imuneteta. Krščanski socialci in nemški nacionalci se prijemajo za glavo.

Priprave za volitve v Avstriji. Avstrijski državni kancelar dr. Renner je v narodni skupščini napovedal nove volitve za jesen. Stranke se že pripravljajo za volilni boj. Krščanska socialna stranka je objavila poziv na zbiranje duševnih in gmotnih sil. Kot svoj program označuje pravo svobodo, enake pravice za vse, mir in red v državi in deželi, varstvo pošteno pridobljenega premoženja in lastnine, zdravo vzgojo mladine in povzdigo produktivnega dela. Kakor je razvidno iz poziva, se krščanski-socialci naadejajo, da bodo že topot porazili socialne demokrate.

Nov vsenemški dnevnik na Dunaju. Avstrijski vsenemski bodo s 1. julijem t. l. začeli na Dunaju zopet izdajati svoj dnevnik. List bo izdajal konzorcij, ki je preje izdajal »Ostd. Rundschau« in »Allg. Tagblatt«.

Dnevne novice.

Vrhnika. Tukaj je umrl g. Karol Mayer, trgovec in posestnik. Ves čas svojega bivanja na Vrhniki je delal le za blagor in procvit občanov. Bil je mnogo let podžupan, predsednik občinske hranilnice, oskrbnik, požarne brambe, odbornik cestnega odbora itd. Požrtvovalnemu možu bodi ohranjen časten spomin.

Umrl je po daljši mučni bolezni Franc Orehek, doma od Drtije pri Moravčah. Bil je zgleden mladenič, član Marijine družbe in izobraž. društva. Naj v miru počiva!

Pojasnili. Nedavno je bilo v listih, da je bil oskrbljen poslanec dr. Ignaciju Žitniku iz kroga sorodstva primeren spomenik. V letu 1914 in 1915 se je v ta namen potom »Slovenca« nabralo prostovoljnih prispevkov v znesku 2515 K 18 v, ki je bil po odbitku 455 K 80 v za razne stroške ob pogrebu naložen na knjžico Vjaz. podp. dr. štev. 4648 pod sledečimi postavkami: 8. jan. 1914 141 K 6 v; 16. 1. 201 K 5 v; 23. I. 270 K 40 v; 31. I. 320 K 30 v; 14. II. 445 K 60 v; 28. II. 202 K 10 v; 15. IV. 126 K 87 v; 30. IV. 214 K; 30. VI. 138 K; 30. IV. 1915 18 K 60 v; skupaj 2077 K 98 v. Od te vsote se je porabilo za ostale stroške ob pogrebu 500 kron. Vmes je prišla vojska, zaradi tega z ostalo malo vsoto ni kazalo naročiti spomenika. Ostanek glavnice v znesku 1577 K 98 v se je izročil gospodični sestri pokojnega poslanca kot fond za bodoče oskrbovanje groba. I. Rakovec, upravnik »Slovenca« kot nabiralca.

K notici »Brez pijetete« v »Slovenca« z dne 3. junija 1920, sporočamo sledeče: Bolnici se je naročilo, naj se v slučaju smrti č. gosp. župnika Laha ne store nikake priprave za pokop tukaj, ker bo prepeljan in pokopan v Dobrniču. Vsled zakasnelega prejema poročila o smrti (brzjava je bila šele drugi dan dostavljena) je brat pokojnega dobil dovoljenje za prepeljavo šele tretji dan in ga hotel takoj odpeljati. Pripomnil je, da se bo vršil večji pogreb drugi dan v Dobrniču s sv. mašo in govorom. Ker je bila prepeljavo nujna in se tudi ni vedelo, katero uro se ga bo zamoglo prepeljati, ter ker ni bil naročen nikak večji sprevod, bolnici ni bilo mogoče sporočiti o prepeljavi preč. dekaniskemu uradu v Novem mestu. Hišni duhovnik bolnice je pa opravil, predno so umrlega naložili na voz, katerega so v ta namen pripeljali, vse običajne funkcije. O kaki brezaktnosti ne zadene tukaj krivda ne dekaniskoga in ne mestnega župnega urada in ne bolnice. Mestna duhovščina je šele iz »Slovenca« izvedela, da je župnik Lah umrl in da so njegovo truplo v Dobrniču odpeljali. — Mestni župni in dekanjski urad Novo mesto: Dr. S. Elbert. Za bolnico Usmiljenih bratov: Fr. Vilibald Belec.

Slovenec v zasledenem ozemlje. Ker smo se tekom zadnjih tednov prepričali potom raznih poskusov, da naši časopisi sicer še vedno s precejšnjo zamudo, vendar pa dokaj redno prihajajo v roke naslovnikov v zasledenem ozemlju, smo pričeli z dnem 1. junija začeti pošiljati »Slovenca« vsem p. n. našim nekdanjim naročnikom, ki so imeli od prejšnje naročbe (do 31. oktobra 1918) še kaj vpisane v dobro. Te cenj. naročnike pa obenem prosimo, da nam po preteku tedna sporoče (ako tega že prej niso storili), kako jim list dohaja in če želijo nadalje do-

pošiljati; istodobno pa nam naj naznanijo tudi naslove drugih naših somišljenikov, ki bi radi prejeli »Slovenca«, pa še ne vedo, da se jim zopet lahko pošilja. Eventuelno naj jih na naš list samo opozore, da se sami javijo pri upravi našega lista. Naročnina za te kraje stane na mesec 27 K.

Gg. trgovci v zasledenem ozemlju, ki bi hoteli prevzeti prodajo »Slovenca« in »Večernega lista«, prosimo, da to sporoče kolportážnemu oddelku »Slovenca« v Ljubljani.

Otvoritev hospica pri Sv. Duhu v Bohinju bo dne 15. junija. Sprejemale se bodo poleg duhovnikov tudi druge stranke. V hospicu je vsa oskrba po primerni ceni; poskrbljeno je tudi, da bodo duhovniki lahko maševali v bližnji cerkvi.

Medicinci iz področja zdravstvenega odeska za Slovenijo in Istro priredijo v nedeljo, dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer na vrtu in v vseh prostorih hotela »Union« v Celju veliko poletno veselico s plesom. S prireditvijo je obenem združen prvi večji izlet zagrebških visokošolcev v Slovenijo. Ker je čisti dobiček namenjen Medicinskemu fondu zdravstvenega odeska za Slovenijo in Istro prosi za veliko udeležbo pripravljani odbor. (k)

Gospodinski tečaj v Mostah pri Ljubljani otvori Kršč. žensko društvo v prostorih ljudske šole v Mostah. Sprejmejo se dekleta od 15. do 20. leta, ki prinese seboj zadnje šolsko izpričevalo, založe 20 kron za kurivo ter podpišejo obveznico, da oskrbe lastno aprovizacijo. Vsaka druga udeleženka naj bi imela lastni šivalni stroj s seboj. Pouk se prične, kakor hitro je prijavljenih 12 učenk in se bo vršil brezplačno vsak delavnik od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Koncem tečaja se vrši izpit. Pri sprejemu imajo prednost dekleta iz Most. Prijave sprejema šolsko vodstvo v Mostah.

Dr. Seton Watson med Hrvat. Hrvatska javnost tekmuje, da izkaže dr. Setonu Watsonu in njegovi soprogi, ki se mudita te dni v Zagrebu kot goste, vse mogoče časti in ljubeznivosti. Vrsta se akademije in druge prireditve, vseučilišče je Watsona slovesno promoviralo za častnega doktorja. Watson in soproga delata izlete tudi na deželo in sta bila med drugim gosta na nadškofovem posestvu v Brazovici. Dr. Watson je sprejel zastopnike vseh akademskih društev in se v pogovoru z zastopnikom »Domagoja« zanimal tudi za ljubljansko slovensko akademsko društvo »Danica« in slovenske razmere sploh.

Glasbena Matica v Ljubljani razpisuje mesto koncertnega vodja. Glasbenike, ki so usposobljeni voditi vokalne in instrumentalne koncerte na umetniški višini, vabi in prosi odbor Glasbene Matice, da vložijo zadevne prošnje z dokazili svojih študij in spričeval o svojem dosedanjem umetniškem delovanju najkasneje do 15. junija 1920 na Glasbeno Matico v Ljubljani. Natančnejše informacije daje interesentom ustno in pisмено predsedstvo Glasbene Matice v Ljubljani. Nastop službe 1. septembra 1920. (k)

Narodna popustljivost. Edina slovenska odvetniška pisarna v Kočevju je vzela 17. V. t. l. za odvet. kandidata dr. Siegmunda-a, zagrozenega Kočevjarja. Vsak slovenski prostovoljec ve povedati, kako je Siegmund kot vodja »saržensole« v Judenburgu postal s Slovenci. S ponosom je poudarjal, da ne zna slovensko, ker ni nikdar obiskoval slovenskega pouka. Kot posebne ljubljence pa je na vso moč protežiral Kočevjarje. Pred časom je prošil za sprejem v politično službo, ker tu ni bil sprejet, za sprejem v železniško službo, a ker ga tudi tu niso marali, si je mislil: poizkusimo doma, morebiti se najde doma gorak kotic, kar bi bilo pač najbolje, in šlo je, po zaslugi sicer velenarodnega odvjetnika (ali morebiti na kako intervencijo?). — Tako pomagamo sami najzagrozenejšim svojim neprijateljem do tako belega kruha, kakoršnega ne bi bil nikdar noben Nemeec naklonil Slovincu. — Upamo, da bo g. odvetnik popravil ta svoj korak, storjen v preveliki popustljivosti, sicer bomo njegovo ime naznanili vsi slovenski javnosti, ker drugega tako početje ne zasluži.

Društvo za mladinsko oskrbo in otroško varstvo za tržiški okraj se je sprejelo v krajevno zaščito za deco in mladino poverjeništvu za socialno skrb. Društvo je začelo poslovati s prvim junijem. Izplačevalo bo rejnino dosedanjih podpirancev, ki stanujejo v tržiškem sodnem okraju. V hiši predsednika društva g. K. Pirca se otvori tudi dobrodelna pisarna. — Ameriška podpora akcija prične v teku tedna delovati.

Vladi v Kozarjih. Iz zaprte sobe je bilo ukradeno posestniku Jakobu Kovaču: nikelnasta ura, zlata verižica z obeskom, hlače in na Ivano Rakovec hranilna knjižica ljubljanske mestne hranilnice z vlogo 8000 kron in Josipu Kovaču zlat prstan in gotovine 1400 kron.

Nevarnosti ob demarkacijski črti. Anton Čemažar, tapetnik, Ljubljčan, se zagovarja pred kazenskim senatom ljubljanske deželne sodnije: Dne 23. marca t. l. zvečer je oblečen v vojaško obleko in obo-

rožen s puško s še nekim tovarišem čakal v gozdu nad Pokojiščem blizu demarkacijske črte na tihotapce, da bi jim odvzela blago, češ, da sta financarja. Toda imela sta smolo. Ustavila sta 2 moška, misleč, da sta tihotapca, v resnici sta pa bila ondi patrolirajoča orožnika France Osolnik in Bogič Markovič, katerim je nato rekel, da je financar z Vrhniko in je pri tem še med potjo na Vrhniko orožnikoma zatrjeval, da je financar z namenom, da bi ga izpustila. Sicer je Čemažar tudi osumljen, da je s svojim tovarišem v gozdu nad Borovnico zahteval 20. januarja letos od Ivana Logarja in Ivana Majnika in od dekleta Kranjc denar, ker so se ti branili, sta jima ga oropala, toda se zato vsled pomanjkanja dokazov ne zasleduje. Primerili so se celo slušaji, da so taki preoblečeni lopovi streljali na tihotapce, ako so jim hoteli utočiti z blagom, kot se je nedavno zgodilo blizu Podlipa, kjer so ustrelili neko dekle, ji pobrali tobak in zbežali proti Vrhniku. Sodišče je obsodilo Čemažarja na 7 mesecev ječe.

— **Boročevičev pogreb.** »Tagespost« poroča očitve, da je bilo na Boročevičevem pogrebu v Celovcu komaj petdeset oseb, med temi veliko ententnih častnikov v službenem zastopstvu. Goljufiva je slava sveta!

— **Društvo srednješkolskih učiteljev** se je ustanovilo v Belgradu. Društvo bo med drugim prirejalo javne konference s predavanji. Na prvi konferenci bo predavalga Izidora Sekulič-Stremnicka o »Osebnosti učitelja v šoli in družbi«.

— **Tipografski štrajk v Belgradu** traja že 8 tednov. Lastniki tiskarn so si hoteli pomagati na ta način, da so začeli prireditelj tečaj, na katerih naj bi se 12—14 letni otroci priučili za silo tipografskim in knjigoveškim delom. Nato so izjavili zagrebški tipografi svojo solidarnost z belgrajskimi tovariši in pozvali na odpor tipografe cele države. Ministrstvu za socialno politiko so poslali resolucijo, v kateri zahtevajo, naj tiskarnarjem prepove nezakonito postopanje.

Ljubljanske novice.

Ij Danes v Tacen pod Šmarno gorol Ob 4. v gostilni pri Koširju velika vrtna veselica s koncertom voj. godbe, srečolovom in šaljivo pošto. Čisti dobiček je namenjen Katoliški Ligi za dvig katoliškega tiska, del tega dobička pa Stolni Vinc. konf. sv. Nikolaja za podporo revežev. Zato vsi, ki cenite veliki pomen tiska za brambo in širjenje katoliške misli in ki je beda revežev pri srcu, na veselico, da pripomorete do lepega uspeha. Krasni izprehod pod Šmarno gorol, združen z veselico in koncertom, bo nudil gotovo vsem lepega užitka. Za povratek v Ljubljano je poskrbljeno. Obenem bodo na razpolago vozovi. Za dobro postrežbo jamči priznana ime gostilne.

Ij Osebnost vest. Za primarija na drž. bolnici v Ljubljani je imenovan g. dr. Pogachnik, in sicer za ušesne, nosne in vratne bolezni.

Ij Krekova prosveta vabi vse članice k zanimivemu predavanju, ki bo danes ob 7. uri zvečer.

Ij Občni zbor P. Z. Ljubljana se vrši v ponedeljek 14. t. m. ob 8. zvečer v Ljudskem domu. Vabljeni vsi člani!

Ij P. Z. Ljubljana. V ponedeljek, dne 7. t. m. ob 8. zvečer skupna vaja in važen pomenek. Vsi!

Ij Ustanovi občni zbor Ljubljanske por. družnice Jugoslovanske Matice se vrši v nedeljo, dne 20. junija 1920. Dnevni red, kraj glasovanja in druge podrobnosti se sporoče pravočasno. Pripravljalni odbor.

Ij Slovenski dirkalni klub v Ljubljani naznanja članom, da se vrši občni zbor dne 7. junija t. l. ob 8. uri zvečer v Narodni kavarni (zadnja soba).

Ij Vsem javnim nameščencem in vpo. kojencem. Osrednja zveza javnih nameščencev in vpo. kojencev za Slovenijo sklicuje za ponedeljek 7. t. m. ob 20. uri v veliko dvorano hotela »Union« javni shod. Dnevni red: Naše resolucije z dne 16. aprila t. l. in draginske doklade za mesec junij 1920. — Življenjski pogoji zadnjega javnega nameščenca zahtevajo, da spozna široka javnost način njegove borbe za obstanek, zato naj tega shoda nihče ne prezre! Predsedstvo.

Ij Revček Andrejček, narodna igra s petjem in petih defanjih, spisal Karel Morre. To lepo in zanimivo narodno igro, ki je vedno sveža in privlačna, kot malokatera narodna igra, bo uprizoril Ljudski oder danes ob osmi uri zvečer v Ljudskem domu. Vsakdo naj si preskrbi vstopnico že čez dan v pisarni Ljudskega odra v Ljudskem domu.

Ij Korošci v Ljubljani. Za koncert mladine, mladinskega zbora državne meščanske šole iz Borovlj se bodo od ponedeljka naprej prodajale vstopnice v trafiki v Prešernovi ulici. Koncert se bo vršil v soboto, 12. junija v Unionski dvorani. Pevski zbor bo izvajal koroške narodne pesmi. Sodelovalo bo tudi orkestralno društvo »Glasbene Matice«. Mislimo, da ne bo treba ljub-

ljanskemu občinstvu razlagati dolžnosti.

Ij Glasbena Matica priredi koncertem j. nija izlet na Koroško. Pevski zbor Glasbene Matice bo na Vidov dan, 28. junija, koncertiral v Borovljah, na dan Sv. Petra in Pavla, 29. junija, pa na Otoku na Vrbskem jezeru.

Ij Prosvetno društvo za kolodvorski okraj (franciškansko župnijo) priredi v sredo 9. t. m. v dvorani na p. rti franč. samostana diskusijski večer. Vodi ga g. dr. P. Angelik Tominec. Dobrodošli vsi člani in prijatelji društva.

Ij Izlet v Palovče. Vranjopeč priredi »Prosvetno društvo za kolodvorski okraj« (franciškansko župnijo) v nedeljo 13. junija t. l. Zbirališče pred državnim kolodvorom v Šiški ob pol 8. uri zjutraj. Peljemo se do postaje Jarše-Mengeš, od tu pa peš čez Rova v Palovče. Na Vranjopeč sv. maša. Popoldne odidemo v Kamnik in z večernim vlakom nazaj v Ljubljano. Proviant naj se vzame seboj. Vljudno vabljeni vsi člani in prijatelji našega društva. Prosimo pa, da se, kdor se misli izleta udeležiti, oglasi čimprej v trgovini pri gđ. Vehovec na Kongresnem trgu 4.

Ij Orkestralnega društva Glasbene Matice vaja je v ponedeljek 7. t. m. ob 8 uri zvečer. Ker se študirajo za koncert koroške mladine nove skladbe, pridite vsi člani in vse članice!

Ij Oj ta Ačimovič! Povodim notice štampane u broju 122. »Slovenec« od 1. junija 1920 g. pod naslovom »Skandalozno poslovanje ljubljanske Carinarne«, molim oštampajte ovu: Ispravku: »Nije istina, da su pet vagona prtljage amerikan. skih putnika otpravljeni za četiri dana, već za jedan dan, pri svem tom, što Južna železnica nije znala čega i koliko i za gde ima u tim vagonima. Moguće je, da je neko rekao putnicima, da dodu kroz četiri dana, ali to će biti oni, koji imaju jednu težnju, da kompromitiraju rad i red u carinarnici.« Iz kancelarije ljubljanske carinarne, 2. juna 1920 god., u Ljubljani Br. ? Upravnik: Mih. L. Ačimović. — K temu popravku pristavljamo, da je amerikan. skia prtljaga došla v Ljubljano v soboto, 29. maja in da v torek 1. junija še ni bila vsa zacarinjena. To je dejstvo, ki ga g. Ačimović tudi s svojimi popravki ne bo izpodbil. Radovedni smo, kakšen popravek bo poslal g. Ačimović na to-le: Dne 24. maja t. l. je bil odpravljen z Dunaja vagon raznih najnujnejših predmetov, določenih za tisk znamk in drugih državnih potrebščin. Vagon je došel tekom 2 dni, t. j. 28. maja na zaloški kolodvor. Južna železnica, uvidevši nujnost tiska, je pospešila še isti dan dovoz v Ljubljano, kjer se je tako od strani Jugoslovanske tiskarne kakor tudi tukajšnjega poštnega ravateljstva opetovano moledevalo pri carinarni, da z ozirom na nujnost blago čimprej zacarini. Danes po preteku 10 dni, odkar je dospelo blago v Ljubljano, se nam ga še ni dostavilo. Preračunali smo in prišli do zaključka, da ima država vsled tega »vzornega« uradovanja že nad 100.000 K škode, kje so pa stroški stojnine in škoda na obratovanju? Ljubljanska carinarna je pač prava pospeševalnica domače industrije, trgovine in obrta! — G. Ačimović, na dan z novim »popravkom«!

Ij Ukradeni oves. Z dolenskega kolodvora so pripeljali po Orlovski ulici 6 vreč ovs. Voznike je prijel policija; po daljšem prekrkanju so vozniki povedali, da je bil oves kupljen od nekega vojaka na dolenskem kolodvoru. Vojaka je policija izsledila in aretirala.

Ij S trga. Z ozirom na notico pod tem naslovom v »Slovenec« št. 124 z dne 3. junija 1920 smo prejeli sledečo pojasnilo: »V soboto je prinesla znana prekupevalka na trg 3 pare popolnoma neškodljivih piščancev, ki niso bili kot jed za nobeno rabo ter zahtevala za vsak par 30 kron. Stražnik je na ovadbo neke stranke prepovedal prodajanje teh piščancev, ker ne spadajo na trg. Na zahtevo druge stranke, katera je hotela par piščancev kupiti za rejo, je stražnik določil kot edino primerno ceno 10 kron. Ostalih piščancev pa sploh ni pustil prodati ter jih je dotična prekupevalka baje potem prodala neke na ulici po 22 kron. Ker se je v postopanje stražnika neko dekle na neprimeren način vmešavalo in se upiralo njegovim naredbam, jo je stražnik opozoril, da se naj ne vmešava v poslovanje straže in ker le ni hotela prenehati, jo je odgnal na stražnico na magistrat, kjer se je konstatiralo njeno ime. V ostalem pripominjamo, da službojoči organi ne delajo prav nobene razlike med posameznimi stanovni, pač pa je resnica, da je službovanje tržnih organov zelo težavno vsled raznih nepostavnih navad, ki so se vgnezdile med vojno na ljubljanskem trgu in vsled zelo razširjenega veriženja, katerega se mnogi nočejo več odvaditi, če se jim pa stopi na prste, dolže razne urade in druge organe nepravilnega in nedostojnega obnašanja.«

Ij Veleveržniki z moko. Svoj čas smo poročali, kako so bili obsojeni zaradi veleverženja z moko Vitko Mešač, Pavel Erzin in Ivan Vreček. Z ozirom na to poročilo nam naznanja g. Ivan Vreček ml., da se je proti obsodbi pritožil na urad za prehrano (pri deželni vladi) in da je dobil dne 31. maja t. l. rešitev druge instance, po kateri je oproščen vsake krivde in kazni. Dotična odločba pravi: »Razsodba zoper Ivana Vrečka se razveljavlja, ker je iz spisov razvidno, da je imenovan nameraval pšenico, ki jo je kupil od Erzina po 7 kron 80 vin, za kilogram, po isti ceni odstopiti Kavečju in Kranjcu, ne da bi si pri tem zaslužil kako provizijo oziroma si izgovoril kak dobiček. Ker se omenjena kupčija

Vrečka po svojem bistvu ne more kvalificirati za verižništvo, se je morala rozsodba razveljaviti.«

Najnovejša poročila.

REGENTOV OBISK LJUBLJANE.

LDU Belgrad, 5. junija. Ministrski odbor je razpravljal o regentovem potovanju v Zagreb in Ljubljano. Odločeno je, da se o tem izjavijo pokrajinske vlade. Ako ne bo posebnih zaprek, bo prišel regent v Zagreb in Ljubljano začetkom tega meseca.

SETON WATSON.

Zagreb, 5. junija. Danes ob pol 12. dopoldne se je v vseučiliški avli izvršila slovena promocija Setona Watsona za častnega doktorja. Rektor je nagovoril Watsona, ki se je nato v hrvatskem jeziku zahvalil za podeljeno mu čast. Nato se je pred vseučiliščem vršil velik ljudski shod, na katerem je med drugimi govoril tudi Watson v angleščini.

PROTI ŽIDOM NA ZAGREBSKI UNIVERZI.

Zagreb, 5. junija. Danes so slušatelji medicine izročili akademskemu senatu memorandum, podpisan od vseh akademikov medicine in veterinarjev. V memorandumu zahtevajo pod pretnjo posledic, da se prepove židovskim akademikom polaganje izpitov v mažarskem in nemškem jeziku, nadalje, da se odstranijo z vseučilišča židje, ki niso naši podaniki, in da se za žide, ki so podaniki naše države, vpelje numerus clausus.

CENE PADLE — V SARAJEVU.

LDU Sarajevo, 5. junija. Vsled zboljšanja naše valute so znižali tukajšnji manufakturni trgovci cene za 20 %. Enako so padle tudi cene živil.

BORZA.

LDU Belgrad, 4. junija. Borza. Valute. Dinarji v zlatu 22.70—22.80, angleški funti 0—80.70, francoski franki 13—13.40, dolarji 16.95—17.50, rumunski lei 49.50—50.50, čehoslovaške krone 57—62, nemške marke 60—61, bolgarski lei 41—43, avstrijske krone 0—16. Devize. Zeneva 290—305, Rim-Milan 94—96, Praga 56—63, Dunaj 15—16.

LDU Zagreb, 5. junija. Devize: Berlin 0—240, Berlin ček 243—240, Italija 510—600, London 0—370, Newyork 85—87, Pariz 740—760, Praga 228—232, švicarski franki 1500—1700, Dunaj 60—62. Valute: Dolarji 75—76, avstrijske krone 58—63, bolgarski lei 0—185, carski rublji 170—185, čehoslovaške krone 200—210, angleški funti 340—0, francoski franki 655—665, napoleonondori 0—345, nemška marka 235—238, romunski lei 204—208, italijanske lire 410—0, turška zlata lira 340—360, moka št. 0 v Somboru 1100, št. 2 1000, štev. 6 900.

Cerkveni vestnik.

Beatifikacije in kanonizacije v Rimu. Od 9. maja do 13. junija se vrše v Rimu cerkvene slovesnosti; nič manj nego petorica se proglasi blaženim in dva svetnikom. 9. maja je bila proglašena za blaženo č. Alojzija od Marillaka, prva prednica usmiljenk sv. Vincencija Pavljanskega, katerih kongregacija je bila od sv. Vincenca ustanovljena okoli l. 1650 in šteje danes do 37.000 sester. Slavnosti je prisostvovalo kakih 50.000 ljudi. Na Vnebohod sta bila svetim proglašena bl. Marijeta Marija Alacoque in bl. Gabriel žalostne Matere božje. Sv. Marijeta je znana kot ustanoviteljica pobožnosti sv. Srca Jezusovega. Sv. Gabriel (Francesco Bosenti) je bil rojen 1. marca 1838. l. v Assisi. Bil je iz ugledne rodovine in se je v bolezni zaobljubil, da gre v samostan. Nesreča na lovu, ki bi mu kmalu vzela življenje, in smrt sestre ljubljenske sta ga spomnila na obljubo, da je stopil l. 1856. v red pasionistov. Slovesnosti je prisostvoval njegov še živeči brat. 16. maja je bila za svetnico proglašena bl. devica orleanska. Francoska vlada je poslala k slovesnosti izrednega poslanika senatorja Hanstauxa, ker dogovori med Vatikanom in francosko vlado še niso bili končani in torej še ni bil imenovan redni francoski zastopnik pri Vatikanu. Navzočih je bilo tudi 130 odposlancev francoskega parlamenta in 88 francoskih škofov. Tudi v Londonu so slavili proglašenje device orleanske za svetnico.

I. slovenski orlovski tabor.

Orliško zborovanje, ki se bo vršilo na I. slovenskem orlovskem taboru v Mariboru, in sicer v soboto (30. jul.) dopoldne v zavodu šolskih sester s sledečim sporedom: 1. Orlica in poglavitve verske zavesti. 2. Orlica in soc. izobraževalno delo. 3. Orlica in organizatorično delo. — Po zborovanju se vrši občni zbor.

Slov. kat. akad. starejšinstvo ima ob priliki orlovskega tabora svoj občni zbor, ki se bo vršil v soboto (30. jul.) ob 3. pop.

Društvo slov. katehetov zboruje ob priliki orlovskega tabora v Mariboru v dvorani društva kat. rokodelskih pomočnikov v o-

tek (30. jul.) dop. Spored zborovanja: Referati: 1. »Rešimo zagonetko!«. 2. Kako naj katehet skrbí za odraslo mladino, da se organizira v O. Z. 3. Event.: Praktična kateheza z nastopom. Razgovor: Eno katehetsko društvo za vso Slovenijo. Katehetsko glasilo. Stik s Čehi in Poljaki.

Turistika in sport.

Nogometna tekma. Danes ob 18. uri na igrišču »Ilirije« football-match med rezervo »Ilirije« in prvim moštvom ljubljanske »Sparta«. Vstopnina običajna. (K)

Slovenski dirkalni klub v Ljubljani objavlja spored za 3. vozno dirko, ki se vrši v nedeljo dne 20. junija t. l.

1. Enovprežna za toplokrvne konje. Amerikanci in njih potomci izključeni. Dirkalni voz prepovedan. Vozijo kmetije ali ljubljanski izvozečki. Dajava 1600 m. štiri-letni konji 30 m odpusta, konji ki so v Sloveniji, 50 m odpusta. Konji, ki so pridirkali več kot 500 K, za vsakih 500 K 10 m doklade. Vloga 50 K. Dobitki: I. 1000 K, II. 600 K, III. 400 K.

2. Enovprežna za mrzlokrvne konje. Dirkalni voz prepovedan. Dajava 800 m. Triletni konji in konji, ki so v Sloveniji rojeni, po 30 m odpusta. Vloga 50 K. Dobitki: I. 1000 K, II. 600 K, III. 400 K.

3. Enovprežna za toplokrvne konje. Dajava 2000 m. Konji ki so že pridirkali 3000 K, za vsakih 500 K in od 3000 K naprej za vsakih 1000 K 15 m doklade. Konji, ki še niso pridirkali 1000 K, 15 m odpusta in za vsakih 500 K po 15 m. Konji, ki so v Sloveniji rojeni, 150 m odpusta. Vloga 100 K. Dobitki: I. 1500 K, II. 800 K, III. 600 K.

4. Dvovprežna za toplokrvne konje. Amerikanci in njih potomci izključeni. Dirkalni voz prepovedan. Dajava 2000 metrov. Konji, ki so pridirkali 1000 K, za vsakih 500 K 15 m doklade. V Sloveniji rojeni konji 50 m odpusta. Vloga 50 K. Dobitki: I. 1000 K, II. 600 K, III. 400 K.

5. Dvovprežna za mrzlokrvne konje. Dajava 1200 m. Konji, ki so že pridirkali 1000 K, za vsakih 500 K po 10 m doklade, v Sloveniji rojeni konji 30 m odpusta. Vloga 50 K. Dobitki: I. 1000 K, II. 600 K, III. 400 K.

6. Dvovprežna za toplokrvne konje. Dajava 2400 m. Konji, ki so že pridirkali 3000 K, za vsakih 500 K in od 3000 K naprej za vsakih 1000 K 15 m doklade. Konji, ki še niso pridirkali 1000 K, 15 m odpusta in za vsakih 500 K po 15 m odpusta. Konji, ki so v Sloveniji rojeni, 200 m odpusta. Vloga 100 K. Dobitki: I. 1500 K, II. 800 K, III. 600 K.

Posebna določila. 1. Prijave se morajo vpsolati do 15. junija t. l. na Slovenski dirkalni klub v Ljubljani. Prijavi se pa lahko tudi po 15. juniju, vendar le proti dvakratnemu plačilu vloge. — 2. Prijava mora vsebovati: a) ime in bivališče posestnika in voznika; b) popis konja (ime, starost, barvo, spol in rodovnik); c) koliko je konj pridirkal; d) spuštalni list pri konjih, ki so bili v Sloveniji rojeni. — 3. Če kdo vedoma poda napačne podatke, bo izključen od vseh dirk, ki jih klub priredi. — 4. S prijavo se mora vpsolati tudi vloga. Brez vloge prijavi ni veljavna. Vloge zapadejo vse. — 5. Dobitki se izplačajo dan po dirki pri »Kmetijski posojilnici v Ljubljani«. — 6. Za konje, ki so več kot 200 km oddaljeni od Ljubljane, so startali, pa ne pridirkali 400 K, dobe posestniki 300 K odškodnine. — Dirkalni voz je vsak dvokolesni voz. — 8. S prijavo se podvrže vsakdo izreku vodstva dirke.

Narodno gledališče.

Drama:

Nedelja, 6. junija: Pritožne bukve, C. Ponedeljek, 7. junija: Dvboj, A. Torek, 8. junija: Pohujšanje v dolini šent-florijanski, D. Sreda, 9. junija: Dvboj, B. Četrtek, 10. junija: Pritožne bukve, E.

Opera:

Nedelja, 6. junija: Vesele žene windsorske, D. Ponedeljek, 7. junija: zaprto. Torek, 8. junija: Pagliacci. Les Sylphides, abon. E. Sreda, 9. junija: Vesele žene windsorske, abon. A. Četrtek, 10. junija: Il Trovatore, abon. C.

Iz pisarne dramskega gledališča. Pri reprizi »Dvboja«, ki se vprizori v ponedeljek 7. t. m., igra vlogo »Vojvodinje de Chailles« članica opernega gledališča gospa Ožegovič.

Izpred poročila.

Včeraj je porota prisodila elektrotehniku Zmagoslavcu Šivicu 2 leti, samskemu natakarju Antonu Ravniku 8 mesecev in Francu Svolsaku 18 mesecev težke ječe. Vsi so mladi fantje, niti eden od njih še ne 20 let star. Vsi trije so zelo nevarni tatovi, kateri so živeli od kraja. Pred poroto se zagovarjajo, ker so ukradli v hotelu Tivoli tri ročne kovčke, vredne 6402 kroni. Poleg te velike tatvine imajo pa na vesti še celo vrsto tatvin.

Aprovizacija.

a Pšenični zдроб za otroke do tretjega leta se bo oddajal za mesec junij letos v mestni prodajalni na Poljanski cesti št. 15 od srede 9. junija t. l. naprej in sicer doli št. 1 do 400 dne 9. junija, št. 401 do 800 dne 10. junija, št. 800 do 1200 dne 11. junija, št. 1201 do 1600 dne 12. junija, št. 1601 do 2000 dne 14. junija, št. 2001 do 2400 dne 15. junija, št. 2401 do konca dne 16. junija. Kilogram zdroba stane 10 kron.

Izgubila se je 5. t. m., po prihodu jutranjega vlaka z Borovnice od kolodvora do pošte zlata damska zapustnica. Ker je za damo velike spominske vrednosti, se prosi najditelja, da isto odda proti nagradi na Dunajski cesti 6. l. nadstr.

Trpite na reumatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrženje s pravim Fellerjevim Elza fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnati ali 2 velik specialni steklenici 36 K.

Rabite mlo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatljic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolezni 1 steklenica 6 K. — Zelodec okrepčujoča Švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omoč in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller Stabica donja, Elzatrž št. 134, Hrvatsko.

Širite „Slovenca“!

Papir za cigarete! Abadie, Samum, Golub, Ottoman, ter vsakovrstne stročnice in pečatni vosek, oddaja na debelo Uranus-papirnica Ljubljana, Mestni trg 11.

Kurnik naprodaj v Metelkovi ul. št. 1 I. nadstropje, leva vrata. 2203

2 letna koza švicarske pasme se prodaja. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2204.

Starejša uradnikova vdova gre k nadtriletnim otrokom ali za hišno gospodinjico. Dobra kuharica, govori nemško in francosko. Ponudbe pod „Antonija 58“.

Motorno kolo „Moto-Reve“ (2 cilindra) se po ugodni ceni prodaja. Vrhnik, Novacesta 38. 2144

Kompletna žaga na 1 jarem (venecijanca) s stavbo na prodaj. Povprašati je pri J. Seršen-u Domžale. 2188

„MIRNI DOM“ prvi jugoslovanski sanatorij za notranje živčne bolezni in za rekonvalescentne. Pojasnila daje vodja Dr. Ceh. Pošta Gornja Kungota pri Mariboru.

Železne sode kupuje po najvišji ceni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 2065

Hišico z velikim vrtom ali njivo kot zasebno stanovanje za 2 osebi želim kupiti v bližini Maribora, Celja ali Ptuja. Cenjene ponudbe z natančno navedbo cene na upravištvo Slovenca pod št. 2199.

Sprejme se **služkinja** na deželo, kakor koli kuhati in za vsa druga hišna opravila; plača po dogovoru, hrana in stanovanje v hiši; istotam se sprejme **vajenec** za trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 2180.

Zastopnik

z dobrimi referencami se išče za celo Slovenijo za **tvornico spirita in žganja**. Ponudbe naj se pošljejo na upravo „Slovenca“ pod št. 2211.

Mlajši štabni častnik v p. absolvent polietna, tečaja trgovinske in kmetijske šole, pristojen v kralj. SHS, popolnoma vešč slovenskega in hrvaškega jezika, korespondira tudi češko, prosi mesta pri industriji ali pa na veleposredstvu na južnem štajerskem ali južnem Koroškem. Cenjene ponudbe pod šifro „Delaven 2128“ na upravo „Slovenca“. 2128

Pozor! Trgovci! Pozor!

Zahtevajte takoj ponudbo za moj splošno poznani **pralni prašek „KONTENT“**. Medicinalna drogerija B. Šinkovec, Kranj. — Zaloga Ivan Koželj, Ljubljana, Tržaška cesta št. 27.

Kosti, rogove, mezdno

suho in mokro, kakor vse usnjate odpadke kupuje vsako količino **Tovarna za klej v Ljubljani.**

Brata Zgone

Štreliška ulica 10., Ljubljana se priporočata sl. občinstvu za vsa slikarska in plesarska dela tu, v mestu in na deželi.

Prima ržena moka

se dobi takoj **Paromlin, Zagreb.**

Spedijska tvrdka „Balkan“ Ljubljana

sprejme takoj več močnih

delavcev

Plača po dogovoru.

Daruvar (Slavonija.)

Postaja južne železnice.

Radioaktivni topli vreli. — Najuspešnejše lečenje: revmatizma, ischiasa, posledic raznih bolezni, ženskih bolezni, slabokrvnosti in obče slabosti.

Ugodno letovišče. — Dobra oskrba. Celo leto otvoreno. — Glavna sezona od maja do septembra.

Pes volčje pasme se je izgubil. Odda naj se v Knafjevi ulici 10 I. nadstropje, proti nagradi. 2209

Otroški voziček, lep, se prodaja. Zabavljak, jak 14, prtilčje levo.

Gozdni delavci za sekanje večje množine lesa v Belci pri Dovjem se sprejmejo takoj. Prehrana preskrbljena. Pojasnila daje **Potočnik**, Belca pri Dovjem. 2136

Kot **praktikanlinja** želi vstopiti v trgovino vina v prometnem kraju gospodična izvežbana skoraj v vseh trgovskih strokah. Cenjene ponudbe pod „najboljše reference“ na upravo lista.

Prispevajte za sklad S. L. S.

1000 K nagrade dobi, kdor preskrbi mirni stranki (dve osebji) stanovanje. Kupim tudi hišico v Ljubljani ali okolici. Naslov se izve pri upravi „Slovenca“ pod št. 2197.

Kapitalisti pozor! 50 do 100 tisoč kron se išče za solidno trgovino proti dobrim obrestim in jamstvu. Ponudbe pod „Trgovina 1879“ na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 2148

Kontoristinja

ki popolnoma obvlada slovensko in nemško stenografijo ter izborni piše na stroju se išče. **Strojne tovarne in Hvarne, Ljubljana.** 2212

Oskrblništvo trga Vrhnik naznanja žalostno vest, da je umrl njegov poštvovalni načelnik, gospod

Karl Mayer

trgovec, posestnik itd.

Blagemu možu, ki je deloval vestno in neutrudljivo 50 let v blagor vrhniškega trga bodi ohranjen časten spomin. Vrhnik, 5. junija 1920.

Občinska hranilnica na Vrhnik javlja žalostno vest, da je umrl njen dolgoletni, velezaslužni ustanovni odbornik in predsednik, gospod

KARL MAYER

trgovec, posestnik itd.

Bodi ohranjen blagoslovenemu možu trajen spomin. Na Vrhnik, dne 5. junija 1920.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je včeraj zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče preminul naš ljubljani in dobri soprog, oče in ded, gospod

Josip Ovčjak

klobučar v Kranju.

Pogreb se vrši danes v nedeljo 6. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče. Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin. Kranj, dne 6. junija 1920.

Žalujoči ostali.

Potrta neizmerna žalost naznanja vsem v Jugoslaviji živečim sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je najin nad vse ljubljani oče, gospod

Anton Fakin

nadučitelj v pokoju

dne 22. majnika 1920, ob 23. uri mirno v Gospodu zaspal. Obenem bodi izrečena tudi tem potom najina prisrčna zahvala vsem onim, ki so prišli dne 24. V. 1920 ob blizu in daleč na Repentabor, da sprejmo draga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Štejeva si pa še v posebno dolžnost zahvaliti se vsem onim, ki so na poseben način težili najine težke dneve. Predvsem č. g. župniku J. Krančiču za njegovo iskreno čustvovanje za ves čas rajnikove bolezni. G. dr. Verčonu in drugim gg. zdravnikom za njih vstrajno poštvovalnost. Vsem gg. kolegom in koleginjam, ki so ostali pokojniku do groba zvesti in prijatelji. Vsem dragim občinarjem, zlasti občinskemu zastopstvu za podarjeni venec in za sedanje čase tako pomenljiv nagrobni govor, katerega je v njih imenu govoril g. Anton Guštin. Dalje pevskemu društvu „Dom“ za genljive žalostinke pred hišo žalosti in na domačem pokopališču. Konečno bodi izrečena še posebna zahvala najinemu najboljšemu kolegu in prijatelju g. nadučitelju Josipu Ravbar za vso njegovo poštvovalnost in njegov v dno duše pretresljiv poslovilni govor ob odprtem grobu blagega pokojnika, pri katerem so stopile vsem pričujočim solze genljivega sočutja v oči.

REPENTABOR, dne 25. majnika 1920.

Josip, sin, pravnik.

Marica, hči, učiteljica.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanja Ivana Mayer, vdova Cvenkel roj. Golob v svojem in v imenu svojih sinov **Karola Mayer**, višjega poštnega oficijala in rez. kapetana ter **Ivana Cvenkel**, administ. polkovnika v p. vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njen ljubljani soprog, oziroma oče, očem, stari oče, tast, svak in stric, gospod

KAROL MAYER

trgovec in posestnik

dne 4. junija t. l. ob pol 11 uri zvečer, v 76. letu starosti, po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti, izdihnil blago dušo.

Njegovi zemeljski ostanki se prenese v nedeljo, 6. t. m. ob pol 4. uri popoldne na domače pokopališče.

Maša zadušnica se boče darovala v dekanjski cerkvi sv. Pavla na Vrhnik.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Vrhnik, dne 5. junija 1920.

Naročajte in širite „Slovenca“!

Kopel v hotelu „Slon“

je razen ponedeljka vsak dan od 8. do 17. (5. popoldne) odprta.

2114

Les.

FR. PAJMAN, CELJE.

žagan, tesan, okrogel, smrekov, jelkov, borov, hrastov, jamski les od m. 250 dolgosti naprej kakor skorje, krajnike in drva kupuje po najvišji dnevni ceni

lesna trgovina